

Список використаної літератури

1. Ждан В.М. Упровадження нових форм організації навчального процесу в умовах кредитно-модульної системи в Українській медичній стоматологічній академії / Ждан В.М., Бобирьов В.М., Шешукова О.В. // Шляхи упровадження нових форм організації навчального процесу в умовах кредитно-модульної системи та шкали ECTS: матеріали навч.-метод. конф. – Полтава, 2005. – С. 3-7.
2. Мілерян В.Є. Методичні основи підготовки та проведення навчальних занять у медичних вузах: методичний посібник / Мілерян В.Є. – К.: Хрещатик, 2001. – 76 с.

УДОСКОНАЛЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ АНГЛОМОВНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ОРТОДОНТІЇ

Смаглюк Л.В., Карасюнок А.Є., Воронкова Г.В.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

У статті висвітлено методи підвищення ефективності викладання ортодонтії студентам англomовної форми навчання за рахунок удосконалення самостійної підготовки. Окреслено шляхи подолання деяких проблем, що виникають при навчанні іноземних студентів.

Ключові слова: ортодонтія, англomовні студенти, самостійна підготовка.

У зв'язку з європейським вектором України останнім часом спостерігається зростання кількості іноземних студентів, які бажають здобути освіту в українських вищих навчальних закладах. У першу чергу це стосується студентів стоматологічних факультетів, які опановують спеціальність англійською мовою. Основні переваги англomовного викладання очевидні: для багатьох іноземних студентів англійська мова доступна і комфортна для спілкування; англійська мова - одна з основних мов міжнародних наукових інформаційних ресурсів; завдяки використанню англійської мови в навчальному процесі для іноземних студентів відкриваються можливості продовження освіти в інших країнах [1].

Ортодонтія – одна з провідних і водночас складних дисциплін навчання стоматологів, яку студенти вивчають протягом шести семестрів. Тож підвищення рівня викладання предмета залишається актуальним, особливо в умовах організації навчального процесу за вимогами Болонської декларації.

Основне завдання вищої освіти на сучасному етапі полягає у формуванні творчої особистості фахівця, здатного до саморозвитку, самоосвіти, інноваційної діяльності. Вирішення цього завдання навряд чи можливе лише шляхом передачі знань у готовому вигляді від викладача до студента. Необхідно перевести студента з пасивного споживача знань у активного їх творця, що вміє сформулювати проблему, проаналізувати шляхи її вирішення, знайти оптимальний результат і довести його правильність. Особливо це стосується студентів англomовної форми навчання, оскільки їм необхідно не тільки адаптуватися до мовної складової, самостійно аналізувати вітчизняну літературу, а й проводити паралель між клінічною термінологією української медичної освіти та освіти в їхніх рідних країнах для подальшої професійної діяльності.

Кредитно-модульна система навчання вимагає від викладачів чіткого структурування дисципліни на модулі, вивчення яких закінчується проведенням підсумкового модульного контролю. Але саме Болонська система приділяє велику увагу самостійній підготовці студентів, збільшує її частку та індивідуалізує навчання [2; 3]. Самостійна робота має низку особливостей, що обов'язково враховуються викладачами вищої школи.

В освітньому процесі вишу виокремлюють два види самостійної роботи студентів: у навчальний і позанавчальний час. Самостійна робота студентів у навчальний час охоплює роботу на лекціях і практичних заняттях, яку можна проводити в різних формах: дискусій, обговорення конкретних клінічних ситуацій, написання академічної історії хвороби, аналіз тестових завдань тощо. Самостійна робота студентів у позааурочний час складається з:

- роботи з літературою за фахом;
- реферування літератури;
- анування книг, статей;
- підготовки до доповіді;
- роботи в Інтернеті;
- пошуку інформації в мережі;
- організації діалогу в мережі;
- створення тематичних web-сторінок.

Сучасна система вищої медичної освіти покликана готувати молодих фахівців із високим рівнем теоретичної підготовки за своєю лікарською спеціальністю, здатних швидко й ефективно реагувати на сучасні досягнення медичної науки, які володіють широким спектром клінічного мислення і навичками. Тому викладачі мають у першу чергу зацікавити студента своїм предметом для подальшої їх активної участі в освітньому процесі, що безпосередньо стосується іноземних студентів.

Ортодонтія є одним із найскладніших розділів стоматології при навчанні студентів на додипломному етапі освіти, оскільки передбачає освоєння студентами великого обсягу нової та складної інформації про етіопатогенез, клініку, діагностику, методи лікування і профілактики зубощелепно-лицевих аномалій.

Активна самостійна робота студентів можлива тільки за наявності серйозної і стійкої мотивації. Найсильніший мотивуючий фактор – підготовка до подальшої ефективної професійної діяльності. Одним із методів активізації навчальної діяльності може слугувати створення проблемної клінічної ситуації. Проблемні ситуації ставлять студента перед необхідністю вибору в процесі прийняття рішення, що формує не тільки його волю, а і мислення.

У ролі системотворчого блоку в процесі самостійної роботи студентів на кафедрі ортодонтії обов'язковим є

написання навчальної історії хвороби. Важливим моментом такого підходу до формування клінічного досвіду студента є прямий доступ до клінічної ситуації.

Обов'язкова форма самопідготовки студентів на кафедрі ортодонції – заповнення альбомів. Графічне зображення самостійно опрацьованого матеріалу підвищує рівень збереження отриманих знань і сприяє швидкому їх відновленню. Особлива увага приділяється забезпеченню студентів англійської форми навчання методичними матеріалами, винесеними на самостійне вивчення.

Телерентгенографія голови – це один із складних методів діагностики в ортодонції, який також є складним матеріалом для засвоєння. З огляду на недостатню кількість навчальних годин для вивчення матеріалу з даної теми, був створений атлас-альбом для самопідготовки студентів до заняття з теми «Телерентгенографія голови». Атлас-альбом адаптований до рівня студентів, доступно ілюстрований. Студенти мають змогу ознайомитися з основними частинами цефалометричного аналізу – краніометрією, гнатометрією, профілометрією, самостійно вивчити тему та провести самоконтроль, оскільки в кінці кожного підрозділу посібника наведені контрольні запитання. Ураховуючи мовленнєві особливості іноземних студентів, атлас викладений трьома мовами: російською, українською та англійською, що ще більше розширює його можливості при викладанні предмета. Наявність контрольних запитань дозволяє студентам раціонально використовувати час теоретичної підготовки до практичного заняття за допомогою атласа-альбома, орієнтуватися у формі зубощелепної патології, засвоювати діагностичні навички, проводити диференційований діагноз, формувати клінічний діагноз та визначати лікувальну тактику згідно з вимогами до професійних завдань лікаря-ортодонта.

Отже, враховуючи складність навчання студентів-іноземців на кафедрі ортодонції, що пов'язана з об'ємним матеріалом, недосконалим володінням мовою, складністю в спілкуванні, обмеженим часом, відведеним на практичні заняття, удосконалення самостійної роботи англійськомовних студентів із дисципліни залишається актуальним і потребує подальших розробок та удосконалень.

Список використаної літератури

1. Англійське навчання як стимулятор якості освіти та міжнародних контактів / [В.М. Запорожан, В.Й. Кресюн, М.Л. Аряєв, О.В. Чернецька] // Медична освіта. – 2011. – № 2. – С. 46–47.
2. Ковальчук Л.Є. Удосконалення самостійної роботи студентів – необхідна умова реалізації ідей Болонського процесу / Л.Є. Ковальчук // Галицький лікарський вісник. – 2008. – Т. 15, № 1. – С. 79–81.
3. Москаленко В.Ф. Про шляхи удосконалення якості вищої медичної освіти в контексті вимог Болонського процесу / В.Ф. Москаленко, О.П. Яворовський, Л.І. Остапюк // Науковий вісник Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця. – 2005. – № 1–2. – С. 106–111.

ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ОРТОДОНТІЯ» КРИЗЬ ПРИЗМУ СУЧАСНИХ ПОГЛЯДІВ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОГО ЛІКУВАННЯ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ПАЦІЄНТІВ

Смаглюк Л.В., Куліш Н.В., Трофименко М.В.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

Реформування медичної галузі та стоматології зокрема має відбуватися кількома напрямками. Автори обґрунтовують думку, що міждисциплінарна інтеграція, яка відбувається на новому інформаційному рівні, та науковий підхід до розв'язання практичних проблем медицини і стоматології дозволять підвищити якість надання медичної допомоги населенню.

Ключові слова: реформування стоматології, міждисциплінарна інтеграція, ортодонція.

Натепер в Україні відбувається реформування медичної галузі, головним завданням якого є підвищення якості надання медичної допомоги населенню. Поліпшення стоматологічного здоров'я населення нашої держави як важливого фактора його стану здоров'я в цілому є однією з найбільш актуальних проблем. Висока стоматологічна захворюваність жителів України зумовлена не тільки підвищеною забрудненістю навколишнього середовища і низькою якістю питної води, а й такими медико-соціальними проблемами, як:

- недостатня організація заходів щодо профілактики захворювань ротової порожнини;
- недостатня відповідальність населення за стан свого стоматологічного здоров'я;
- відсутність цілісного моніторингу стоматологічного здоров'я населення, що не дозволяє отримати об'єктивну картину захворюваності населення;
- рівень підготовки медичних кадрів, ступінь розвитку наукових розробок діагностики та лікування захворювань ротової порожнини, недостатність фінансування досліджень та інше.

Вищій медичній освіті як одній зі складових ланок у вирішенні питань реструктуризації стоматологічної допомоги населенню дається завдання підвищити рівень підготовки лікарів-стоматологів за принципом не тільки вузькопрофільності, а й з оглядом на загальний стан організму людини в цілому. Орієнтація на науковий підхід до розв'язання практичних проблем медицини та стоматологічного здоров'я населення – це єдиний шлях підготовки фахівців, спроможних професійно вирішувати суперечливі питання. У зв'язку з цим міждисциплінарна інтеграція, яка полягає в синтезі знань із різних предметів, висвітлює ґрунтовні теоретичні положення, що містять загально- і конкретнометодологічні та власне теоретичні модулі.

Кожна наука становить собою певну систему знань, взаємопов'язаних внутрішньою послідовністю і логікою розвитку предмета. Ортодонція – багатогранна, багаторівнева цілісна система знань. Студенти опановують предмет протягом III, IV і V курсів. Однак одна лише інтеграція знань, на наш погляд, не завжди сприяє ґрунтовності й узагальненню отриманої інформації для подальшого їх трансформування в практичну охорону здоров'я.